

دولت فقر مطلق را ریشه کن می کند؟

دولت سیزدهم با اجرای طرح بزرگ اقتصادی «اصلاح یارانه‌ها» توزیع عادلانه ثروت را در دستور کار قرار داد، در این بین امنیت غذایی اقشار ضعیف جامعه که قدرت خرید نداشتند، با یارانه کمک‌معیشتی تأمین می‌شود و فقر مطلق همان طور که رئیس‌جمهور وعده داد، از بین می‌رود.

به گزارش سایت خبری پرسون، ۲۰ اردیبهشت‌ماه امسال نقطه عطفی در تاریخ این کشور است چون دولت سیزدهم با اجرای طرح بزرگ اقتصادی اصلاح یارانه برای چهار قلم کالای اساسی روغن، لبنیات، مرغ و تخم‌مرغ تحول بزرگی را در اقتصاد کشور ایجاد کرد که جلوی رانت، فساد و قاچاق کالاها گرفته شده و یارانه عادلانه بین مردم توزیع شود.

به عقیده اغلب کارشناسان طرح اصلاح یارانه‌ها این ظرفیت را دارد که فقر مطلق را در جامعه ریشه کن کند، به هر حال تاکنون بخش زیادی از یارانه‌های این اقلام به اقشار دهک‌های بالا می‌رسید و اقشار ضعیف جامعه خصوصاً دهک‌های یک تا ۳ از این یارانه چندان بهره‌ای نداشتند.

اولویت جایگزینی یارانه نقدی با کالابرگ الکترونیک

در این میان کارشناسان معتقدند که توزیع کالابرگ الکترونیکی به جای یارانه نقدی، باید هر چه زودتر آغاز شود تا اثرات مثبت این طرح را تکمیل کند.

دولت یارانه‌ای که پیش از این برای واردات کالاهای اساسی تخصیص می‌داد را درواقع به واردکننده پرداخت می‌کرد، سال گذشته ۱۵.۶ میلیارد دلار کالای اساسی به میزان ۳۱۲ هزار میلیارد تومان بود به واردکننده داده شد اما امروز با اصلاح یارانه‌ها این ارقام به مردم به عنوان حلقه پایانی این زنجیره پرداخت می‌شود.

با اجرای طرح اصلاح یارانه‌ها دولت جامعه را از نظر دهک‌بندی به دو گروه تقسیم کرده و به دهک‌های اول تا سوم ماهانه هر نفر ۴۰۰ هزار تومان و به دهک‌های چهارم تا نهم ماهانه هر نفر ۳۰۰ هزار تومان پرداخت می‌کند.

چطور فقر مطلق ریشه‌کن شد

اجرای این طرح به طور کامل می‌تواند وضعیت رفاه و معیشت خانوارها را دگرگون و فقر مطلق را در جامعه ریشه کن کند، به عنوان مثال یک خانواده ۵ نفری دهک یک تا ۳ جامعه، مبلغ ۲ میلیون تومان در ماه یارانه دریافت می‌کنند، بین این افراد برخی بودند که در طول سال نمی‌توانستند گوشت و مرغ خریداری کنند، اما همین یارانه دو میلیون تومانی می‌تواند نیاز اولیه غذایی آنها را برطرف کند و این خانواده‌ها کمتر نگرانی دست و پنجه نرم کردن با فقر خواهند داشت و بدین ترتیب نیاز مقدماتی غذایی آنها با این یارانه تأمین می‌شود و این مصداق همان رفع فقر مطلق است.

مردم مزه ۴۰ میلیارد دلار ارز یارانه‌دار را نمی‌چشیدند

از سوی دیگر تغییر شیوه در یارانه‌دهی و یا همان اصلاح یارانه، برکاتی دارد که کل اقتصاد و جامعه هم از آن برخوردار می‌شود، حذف یارانه کالاهای اساسی سالانه مانع از هدررفت ارز در کشور می‌شود، و از رانت و فساد که طی اجرای آن از سال ۹۷ در کشور ایجاد شده بود، جلوگیری می‌کند.

در همین مدت اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی، ۴۰ میلیارد دلار ارز یارانه دار برای واردات انواع کالاهای اساسی پرداخت شد تا کالای ارزان به دست مردم برسد اما هیچوقت چنین نشد، این طرح در دولت دوازدهم کلید خورد و آن گونه که پیش بینی کرده بودند پیش رفت و یارانه‌ها هیچ وقت سر سفره مردم نیامد.

حال دولت سیزدهم قرار است یارانه‌ها را به جای واردکننده به خود مردم بدهد که آنها خودشان مدیریت کنند و عدالتی در اختصاص یارانه رخ دهد.

۳ دلیل برای اینکه کالابرگ الکترونیک جایگزین یارانه نقدی شود

در موضوع اختصاص یارانه حمایتی پس از اصلاح یارانه‌ها، ۲ موضوع در اولویت بررسی قرار گرفت که شامل «پرداخت یارانه کمک معیشتی به صورت نقدی» و دومین گزینه «حمایت از طریق کالابرگ الکترونیک» بود.

مجلس تأکید بر اجرای کالابرگ الکترونیک دارد و دولت هم با اجرای این موضوع موافق است اما به دلیل آنکه هنوز همه زیرساخت‌های اجرای کالابرگ الکترونیک از سوی دولت آماده نشده است، طی مجوزی مقرر شد دولت موقتاً به مردم یارانه نقدی دهد تا زیرساخت‌های کالابرگ الکترونیکی تکمیل شود.

در این راستا اغلب کارشناسان معتقد هستند حمایت کمک معیشتی باید در قالب کالابرگ الکترونیک باشد و دلایل متقنی در این باره مطرح شده است.

نخست اینکه با پرداخت یارانه نقدی امنیت غذایی برخی خانوارهای بدسرپرست دچار مشکل می‌شود؛ خانواده‌ای بدسرپرستی وجود دارد که شاید سرپرست خانوار پول نقد را در مصارفی غیر از تامین غذای خانواده صرف کند و این مسئله هدفی را که از اجرای این طرح دنبال می‌شود را به محاق خواهد برد.

از سوی دیگر اعضای این خانوار بدسرپرست از همین منظر مایل هستند یارانه کمک معیشتی را در قالب کالا دریافت کنند اما برای رفع این مشکل معمولاً جایی را ندارند که مشکلاتشان را مطرح کنند و تریبونی برای بیان مشکلات خود ندارند بنابراین اجرای طرح یارانه کمک معیشتی در قالب کالابرگ، می‌تواند برکات زیادی برای این قشر داشته است.

نکته دوم اینکه بسیاری از کارشناسان می‌گویند که پرداخت یارانه نقدی، درواقع عامل بروز تورم در جامعه می‌شود، به هر حال ماهانه رقم ۴۵ هزار میلیارد تومان به جامعه تزریق می‌شود که این خود عاملی برای بروز تورم خواهد شد.

نکته سوم اینکه با توزیع کالابرگ، کالاهایی که در این قالب دریافت می‌شود با تورم کاهش نمی‌یابد، یارانه نقدی به تدریج در سنوات بعدی ارزش نقدی‌اش کاهش می‌یابد اما ارزش کالابرگ هیچگاه کاهش نمی‌یابد و به مرور تورم ارزش این یارانه را کاهش نمی‌دهد.

درباره کالابرگ الکترونیکی اگرچه تاکنون اطلاعات دقیقی در باره زمان تحویل و کالاهایی که خانوارها می‌توانند با آن خرید کنند، داده نشده است اما قرار نیست برگه جداگانه‌ای به مردم داده شود بلکه قرار است مردم با همان یارانه ۳۰۰ و ۴۰۰ تومانی که به آنها داده می‌شود کالا را با همان کارت اعتباری بانکی خودشان خریداری کنند، البته در این میان دو نظر وجود دارد که مردم بتوانند با آن یارانه هر کالایی را خریداری کنند و یا اینکه تنها کالاهای اساسی بخرند و هنوز پاسخ این سوال هم مشخص نیست که دولت نرخ این کالاها را به چه قیمتی حساب خواهد کرد؟

بنابراین گزارش مجلس در قانون بودجه امسال، نحوه مردمی سازی یارانه ها را مشخص کرده است بدین ترتیب که «چنانچه دولت قصد دارد کالایی را از سبد ارز ترجیحی حذف کند، باید قبلاً ترتیبات قانون جبران زیان مصرف کننده برای کالاهای اساسی را از طریق کالابرگ الکترونیکی و غیره به انجام رسانده باشد، به طوری که افراد بتوانند این کالاها و خدمات را به نرخ پایان شهریور ۱۴۰۰ و در سقف سهمیه تعیین شده تهیه کنند.»

طرح مردمی سازی یارانه ها با شجاعت دولت سیزدهم کلید خورده است و اغلب کارشناسان چشم انداز خوبی را برای آن متصور هستند که علاوه بر ایجاد عدالت در دریافت یارانه دولتی، ایجاد رفاه و بهبود معیشت مردم، را کلید می‌زند و دستاورد اجرای این طرح به اذعان اغلب کارشناسان، برچیده شدن فقر مطلق خواهد بود.